

napadeného rozsudku, jimž odvolání, uplatňující zmatečnost podle § 477 čis. 3 c. ř. s., bylo zamítnuto. Tuto zmatečnost uplatňovala dovolatelka z té příčiny, že k projednání rozepře nebyl příslušným krajský soud, nýbrž soud okresní. Odvolací soud uznal věcnou příslušnost krajského soudu za opodstatněnou a zamítl proto odvolání, pokud uplatňovalo zmatečnost podle § 477 čis. 3 c. ř. s. Podle § 45 j. n. nemohou býti napadána rozhodnutí sborového soudu první stolice o jeho předmětné příslušnosti proto, že pro právní věc jest odůvodněna příslušnost okresního soudu. Jestliže o příslušnosti sborového soudu rozhodl soud druhé stolice, platí totéž, co uvedeno o rozhodnutí soudu první stolice. Toto rozhodnutí není tudíž odporovatelným a to ani pod heslem zmatečnosti podle § 477 čis. 3 c. ř. s., neboť, učinil-li zákon v § 45 j. n. výslovnou výhradu, že v určitých případech nelze příslušnost dovolaného soudu vůbec napadati, nemůže býti důsledkem toho rozhodnutí tohoto soudu zmatečným pro domnělou nepříslušnost.

Čís. 7911.

Dvorský dekret ze dne 31. prosince 1801, čis. 549 sb. z. s. netýká se mužstva branné moci, nýbrž jen vlastních důstojníků, osob jsoucích s důstojníky v téže hodnosti a některých dalších vojenských osob odvedených služebně mimo příslušné vojenské těleso.

V pozůstalostním řízení po příslušníku mužstva branné moci není erár účastníkem pozůstalostního řízení a jest ho s jeho nároky poukázati na pořad práva, aniž by mu bylo určiti lhůtu k podání žaloby.

(Rozh. ze dne 24. března 1928, R I 121/28.)

V pozůstalostní věci po Josefu Z-ovi domáhal se československý erár vydání 3040 Kč, jež prý zůstavitel poslal z pole své manželce, zpronevěřiv je státu ve službě vojenské. Soud první stolice prohlásil odevzdací listinu za právoplatnou a poukázal československý erár na pořad práva s tím, že jest prokázati podání žaloby do lhůty dvou měsíců, počítané od právoplatnosti usnesení, jinak že by onen peníz byl vydán zůstavitelovým dědicům. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu československého eráru potud, že prostě odkázal nárok čsl. státu na pořad práva.

Důvody:

Stěžovatel v dovolacím rekursu shledává správným zjištění soudu druhé stolice, že zůstavitel Josef Z., který dne 3. března 1917 ve vazbě v K. skončil sebevraždou, byl domobraneckým zásobovacím vojínem u zásobovací vydatelny v K. a že odtud poslal své manželce peníze, které byly u ní četnictvem zabaveny a ohledně nichž bylo proti Josefu Z-ovi podezření, že jich nabyl nepoctivě ke škodě eráru. Stěžovatel schva-

luje závěr rekursního soudu, že Josef Z. jako »sklepmistr« byl ve zúčtovacím poměru k vojenské správě a že proto měl pozůstalostní soud z moci úřední provést svolání věřitelů podle § 134 nesp. říz. a dvorského dekretu ze dne 31. prosince 1801, čís. 549 sb. z. s. a že týž soud podle § 156 nesp. říz. neměl pozůstalost Josefa Z-a jako osoby, která byla ve zúčtování se státní pokladnou, odevzdati bez souhlasu příslušného úřadu. Avšak pouhý název »sklepmistr«, který prý měl Josef Z., není ještě důkazem, že jde o osobu míněnou v §§ 134 a 156 nesp. říz. a v dekretu ze dne 31. prosince 1801. Jak z nařízení dv. k. ze dne 26. září 1800 C 840 a z citovaného již dvorského dekretu ze dne 31. prosince 1801 a z dvorského dekretu ze dne 3. prosince 1824, čís. 2053 sb. z. s. patrně, netýká se příkaz dekretu ze dne 31. prosince 1801 mužstva branné moci, naopak míní se tu vojenské osoby, jež mají takové postavení, že mohou tu býti po případě pohledávky vojenské správy za pozůstalostí; jsou to vlastní důstojníci, dále osoby stojící s důstojníky v téže hodnosti a některé další služebně mimo své příslušné vojenské těleso odvelené (detachované) vojenské osoby, Srovnaj čelné komentatory nesporného řízení: Schuster vyd. 1859, str. 150 a 151, Kissling str. 292, Mittacher I. díl str. 283, Damianitsch str. 46, kteří příkladmo uvádějí generály, štábní důstojníky, důstojníky, vojenské úředníky, vojenské po případě štábní strany (auditory, lékaře a duchovní některých hodností) a určité detachované osoby. Pro úsudek, že Josef Z. byl jednou z takových osob, není ve spisech pozůstalostních ani v připojených spisech trestních nejmenšího podkladu. Josef Z. byl prostým vojínem domobraneckým, tedy ani ne poddůstojníkem a konal službu v K., tedy v samotném sídle onoho zásobovacího ústavu, jemuž byl službou přidělen. Ústav tento řízen byl vyšším úředníkem zásobovacího sboru a ze spisů jest vidno, že mu bylo přiděleno nejméně pět dalších zásobovacích úředníků. Tento vojenský ústav měl ve svém stavu přiměřený počet mužstva, k němuž patřil i Josef Z. Josef Z. byl podle přípisů zásobovacího ústavu ze dne 13. března 1917 a ze dne 10. dubna 1917 pověřen pouze vydejem vína, rumu a petroleje v drobném a přejímáním vajec, a výslovně jest uvedeno, že s penězi neměl pranic co dělati; schodky na penězích nebo na zásobách tomuto zásobovacímu ústavu svěřených nebyly u tohoto ústavu shledány, ač se tak zvaná skontra konala měsíčně. Z toho všeho jest patrné, že Josef Z. byl pověřen pouze manipulačními pracemi, jež u takových a podobných ústavů koná mužstvo; že si Josef Z. dal při tom říkati »sklepmistr«, nemá pro povahu jeho úkonů významu. Z této povahy jeho úkonů plyne, že nejde o osobu, na niž se vztahují §§ 134 a 156 nesp. říz. Tomu svědčí dále i to, že, jak ze spisů patrné, nedošlo dosud k vystavení t. zv. vysvědčení o správném vyúčtování, v kterém má býti vykázána pohledávka za vojenskou osobou, jež jest ve zúčtovacím poměru k vojenské správě nebo k státní pokladně; podotýká se, že toto vysvědčení jest v souvislosti s převzetím pokladny nebo skladiště nástupcem oné osoby. Podle spisů vojenských soudů jde vlastně jen o podezření, že Josef Z. nabyl peněz u jeho manželky zabavených nepoctivým způsobem, na příklad krádeží, loupeží a

pod. Z řečeného jest patrné, že předpisy §§ 134 a 156 nesp. říz. nemají tu místa. V důsledku toho není stěžovatel, který není dědicem, účastníkem pozůstalostního řízení, jenž by měl právo účastniti se při projednání a odevzdání pozůstalosti. Právem proto soud první stolice vydal odevzdací listinu, aniž slyšel stěžovatele. Neporušil tedy soud první stolice zákon, prohlásiv v napadeném usnesení odevzdací listinu za pravoplatnou. Dalším bodem usnesení soudu první stolice a potvrzujícím jej usnesením rekursního soudu jest však zákon zřejmě porušen v předpisu § 2 čís. 7 nesp. říz. O sporných nárocích nesmí rozhodovati pozůstalostní soud, nýbrž má účastníky prostě odkázati na pořad práva. Jestliže však soud první i druhé stolice spolurozhodl i o tom, která strana má nastoupiti pořad práva, a stanovil této straně k nastoupení pořadu práva propadnou lhůtu, při jejímž nedodržení mělo by býti na věc pohlíženo tak, jakoby nárok strany na pořad práva odkázané nestával po právu, překročil tím meze práv zákonem mu propůjčených. Bylo proto dovolacímu rekursu aspoň tak vyhověti, jak shora jest uvedeno. Soud, u něhož jsou ony peníze uschovány, bude moci jimi disponovati buď za souhlasu všech účastníků anebo k návrhu toho účastníka, jenž pořadem práva zlomí odpor ostatních.

Čís. 7912.

Nárok dědice na započtení daru lze uplatňovati bez ohledu na to, zda jest povinný podíl zkrácen posledním pořízením, buď za pozůstalostního řízení návrhem u pozůstalostního soudu, nebo, je-li toto řízení skončeno, žalobou.

(Rozh. ze dne 24. března 1928, Rv I 1092/27.)

Žalobce, syn zůstavitelův, domáhal se na žalovaném žalobou doplnění povinného dílu. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudek odvolacího soudu a uložil mu, by znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolatel právem vytýká, že odvolací soud pokládá žalobu o doplnění povinného podílu za neodůvodněnou proto, že každá pohledávka povinného podílu předpokládá, že nepominutelný dědic byl posledním pořízením zkrácen o povinný podíl. § 785 obč. zák. dává dětem, tedy nikoliv všem nepominutelným dědicům, právo, aby při vypočtení pozůstalosti byly započteny i dary, které zůstavitel učinil za živa, vyjmouc dary vypočtené v druhém odstavci téhož paragrafu. Toto právo nečiní zákon závislým na předchozím zjištění, že povinný podíl byl vůbec zkrácen; ježto právě oním započítáním se má zjistiti, zda se zkrácení nestalo. Započtení darů má sloužiti ovšem v první řadě k zjištění, zda povinný podíl nebyl dary zkrácen, může však sloužiti i k tomu, není-li zkrácen i vedle toho posledním pořízením a také k případnému vypočtení povinného